

3. คำวิเศษณ์

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
แข็ง	khɛ̌ː ɣ	แขง	... จอกรองเล่าข้างละสองใบ ศรีผึ้งแขงหนักข้างละ ๑ ๒ ด้ายใส่คราด ด้ายวงมงคลสูตร แลผูกประเดนข้างละถอด ... เล่ม 2 หน้า 100 (ลักษณะพิสุทธ คำน้ำ }) ลุยเพลิง	ว. กระด้าง เช่น ลิ้นแข็ง; ไม่ อ่อน, ไม่นิ่ม, เช่น เนื้อแข็ง ของแข็ง; กล้า เช่น แคดแข็ง; ไม่ยอมง่ายๆ, ไม่รู้สึกสงสาร, เช่น ใจแข็ง; แรง เช่น วันแข็ง ชะตาแข็ง, เข้มแข็ง, ทน ทาน, เก่ง, เช่น ทำงานแข็ง วัง แข็ง; ว่ายาก เช่น	Kuic j	จิง	khí- aŋ	ว. ทนทาน, แข็งแรง, มั่นคง	1. ใช้ตามเสียง ภาษามอญ โดย ออกเสียงเป็น สระ ɛː 2. ไม่เปลี่ยน แปลงความหมาย	1. พจนานุกรม ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 116 คำที่ 33
			... ครั้นถึงเทศการฮ้ายผู้ร้ายเคยมา ทำร้ายแก่ผู้มีชื่อนั้น ให้ผู้รักษา เมืองผู้รังการแต่งหลวงขุน หมื่นซึ่งเป็นคนอาทมาด มีน้ำใจ เจบริ้อนด้วยราชการนั้น ให้คุมคน					3. ไม่เปลี่ยน แปลงหน้าที่ ทางไวยากรณ์	2. พจนานุกรม ฉบับ มอญ ลพบุรี หน้า 125 คำที่ 12	

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			ซึ่งกล้า <u>แขง</u> นั้น ... เล่ม 2 หน้า 965 (พระราช กำหนดเก่า) ... ผู้นั้นนำซึ่งสิ่งนั้นมาทูลเกล้า ทูลกระหม่อมถวายวิริยาธิปตินั้น คืออุปด้วยความเพียรในราชการ มิได้ขาด จิตาธิปตินั้นคือมีน้ำใจ กล้า <u>แขง</u> ในการณะระงสงคราม ... เล่ม 2 หน้า 1022 (พระราช กำหนดเก่า)	เด็กคนนี้ <u>แข็ง</u> ; นิ่งไม่ไหวติง, ไม่กระดิก กระเดี้ย, เช่น ขา แข็ง ตัว <u>แข็ง</u>						3. MON- ENGLISH DIC TIONARY หน้า 193 คำที่ 13 4. A DIC TIONARY OF MODERN SPOKEN MON หน้า 133 คำที่ 7
กลอน	khɭɔːn	กลอน	... เอาท่อนไม้สอดเข้าข้างละคน โยกกลอนกลอน <u>สั้น</u> เพิกหน้าทั้ง	ว. เคลื่อนไปมา ได้ในที่บังคับ	Kɨnj	ขลอน	khá- dɔːn	ก. ข่น, ข่อ	1. ใช้ตามรูป เขียนภาษามอญ	1. พจนานุกรม

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			ผมนั้นออกเสียแล้วเอากรวดทราย หยาบขัดกระบานศีสะ ...	เช่น ฟันคลอน					โดยเปลี่ยน พยัญชนะต้นจาก ข เป็น ค ออก เสียงตามอักขระ วิธีไทย	ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 44 คำที่ 48
			เล่ม 1 หน้า 928 (พระไอยการ กระบดศึก)						2. เปลี่ยนแปลง ความหมาย แต่ยัง มีเค้าความหมาย เดิม	2. พจนา นุกรม ฉบับ มอญ ลพบุรี
									3. เปลี่ยนแปลง หน้าที่ทาง ไวยากรณ์จาก คำกริยาเป็นคำ วิเศษณ์	หน้า 215 คำที่ 17 3. MON- ENGLISH DIC

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
										TIONARY หน้า 86 คำที่ 10 4. A DIC TIONARY OF MODERN SPORKEN MON หน้า 218 คำที่ 6
จริง	cin	จริง จริง	... พิจารณาเป็นสัจว่ามันแก่งคำ ท่านให้ด้วยความอายอดูดั่งนั้น เป็นสบประมาทให้ไหมกึ่งคำ ถ้า <u>จริง</u> คุณมันคำใช้ก็ให้ไหมกึ่งนั้นลง มาแล้ว ...	ว. แน่ เช่น ทำ จริง ชอบจริงๆ; แท้, ไม่ปลอม, เช่น ของจริง ไม่ใช่ของเทียม;	si	จิ	ci	ว. จริงๆ, แท้ๆ	1. ใช้ตามเสียง ภาษามอญ โดย เพิ่มตัวสะกด	1. พจนานุกรม ฉบับ มอญ- สยาม
									2. ไม่เปลี่ยน	

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			เล่ม 1 หน้า 241 (วิวาทคำดี)	เป็นอย่างนั้นแน่ แท้ ไม่กลับเป็น อย่างอื่น เช่น ข้อ นี้เป็นความจริง, ไม่เท็จ, ไม่โกหก, ไม่หลอกลวง, เช่น เรื่องจริง พูดจริง, เป็นไป ตามนั้น เช่น ความฝัน					แปลงความหมาย	หน้า 47 คำที่ 9
			... ผู้มีคดีทำหนังสือฟ้องร้องแก่ ขุนการในลักษณะหนังสือร้องนั้น มีชื่อโจทก์เข้าชื่อร้องฟ้องหลายคน ให้ขุนการเรียกผู้เข้าชื่อมาถาม ถ้า รับว่าเข้าชื่อร้องฟ้องจริงจึงให้ขุน การเขียนโน้ตฎีกาตราสารไปให้ ส่งผู้มีคดีออกมาพิจารณา ...						3. ไม่เปลี่ยน แปลงหน้าที่ ทางไวยากรณ์	2. พจนานุกรม ฉบับ มอญ ลพบุรี หน้า 52 คำที่ 14
			เล่ม 1 หน้า 286 (พระไอยการ ลักษณะรับฟ้อง)	กลายเป็นความ จริง						3. MON- ENGLISH DIC TIONARY หน้า 91 คำที่ 23
			... ทรัพย์ท่านอยู่แก่ตน ท่านเรียกหา มาพิจารณามีรับ ว่าทรัพย์มิได้อยู่ แก่ตน เมื่อพิจารณา เป็นสัจว่าทรัพย์ ของท่านอยู่จริง ควรให้ไหมเอา							

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			แก้ผู้ ^๕ นั้น เป็นทวิคุณ ...							4. A DIC TIONARY OF MODERN SPOKEN MON หน้า 73 คำที่ 12
จ้งไร/ จันไร	can raj	- จันไร จัญไร	... ถ้าเอาหนังสือดีท่านให้ไหมเท่า เหล็ก เหตุทำให้เป็นจันไรแก่ท่าน ... เล่ม 1 หน้า 239 (วิวาทคำติ) ... ครั้นเสร็จการพิพธิแล้วจึงให้ เอาไก่อ้นไปปล่อยเสียนอกเมือง ให้มันภาสะเดียดจัญไรไปขอุปทว	ว. เลวทราม, เป็นเสนียด, ไม่ เป็นมงคล, จ้งไร ถือว่า	zcjr. Y	ขจฺราย	ce:ŋ- ra:ɰ	น. เหลือบ	1. ใช้ตามเสียง ภาษามอญ โดย เปลี่ยนเสียงสระที่ พยางค์ต้นคือ ε: เป็น a และ ออกเสียงพยางค์ ท้ายสั้นลงด้วย สระเสียงสั้น จาก รายเป็น ไร a:	1. พจนา นุ กรม ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 191 คำที่ 31 2. พจนา

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมาย เหตุ
			ไปให้พื้นพระนครท่าน ...						เป็น a	นุกรม ฉบับ
			เล่ม 2 หน้า 195 (กฎหมายเทียร บาล)						2. เปลี่ยนแปลง ความหมาย แต่	มอญ ลพบุรี
			... ให้พลบ้านเรือนท่านเล่าห้าม หนึ่งหัวหมูเมี่ยงหมากพลุกด้วย อ้อยให้หมอสืบเสียดจันไร แล ให้พระสงฆ์สามเณรทำบุญเอา เบี้ย ๑๒๐๐๐ ให้แก่หมอ ...						ยังคงแก้ความ หมายเดิมในเชิง เปรียบเทียบ ว่า เหมือนตัวเหือบ ไร ไม่มี	หน้าที่ 125 คำที่ 16 3. MON- ENGLISH DIC
			เล่ม 2 หน้า 515 (พระอาการ เบดเสร็จ)						ประโยชน์ ไม่ เป็นมงคล เป็น คั้น	TIONARY หน้า 201 คำที่ 9
									3. เปลี่ยนแปลง หน้าที่ทาง ไวยากรณ์จาก คำนาม เป็นคำ	4. A DIC TIONARY OF

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
									วิเศษณ์	MODERN SPORKEN MON หน้า 45 คำที่ 19
เฉียง	chiǎŋ	เฉียง	... ถ้าสามแฉกรห่มสไบเฉียงหมีได้ ถือขามแลกกล่าวถ้อยคำแก่ กระลาการ ท่านว่าเปนอันธพาลละ ฟังเอาคำนั้นหมีได้ ... เล่ม 1 หน้า 629 (พระไอยการ ลักษณะกฎหมาย) ... ในพระบันชรสิงขมนั้นตั้งเสา ฉัตร ๘ ชั้น ๗ ชั้น หกชั้น ๕ ชั้น ๓ ชั้น ๒ ชั้น แลชั้นหนึ่ง บัวหงาย คันเงินคันทองคันทันนากธันนังสมเด็จ	ว. เฉหรือเบี่ยง จากแนวไปทาง ใดทางหนึ่ง เช่น เฉียงเหนือ เฉียง ได้ ห่มสไบเฉียง	escj	เจง	cian	ว. เอน, 'ไม่ได้' ระดับ, เฉียง	1. ใช้ตามเสียง ภาษามอญ โดย เปลี่ยนพยัญชนะ ต้นจาก c เป็น ch 2. ไม่เปลี่ยน แปลงความหมาย 3. ไม่เปลี่ยน แปลงหน้าที่ ทางไวยากรณ์	1. พจนา นุกรม ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 60 คำที่ 4 2. พจนา นุกรม ฉบับ มอญ

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			หน้าพระพุทธเจ้าเลียงฝ่ายซ้าย นั่งสมเด็จพระอุปราชหน้าทิมดาบ สูงสองศอก ...							ลพบุรี หน้า 54 คำที่ 12
			เล่ม 2 หน้า 198 (กฎหมายเทียร บาล)							3. MON- ENGLISH DIC TIONARY หน้า 109 คำที่ 26
			... ขุนราชกรมตำราเขียนเลียง นา ๖๐๐ ...							
			เล่ม 2 หน้า 265 (ตำแหน่งนา พลเรือน)							4. A DIC TIONARY OF MODERN SPORKE N MON

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
หน้า 172 คำที่ 14										
เต้า	thâw	เต้า	... หนึ่งเดก ๗ เข้าเต้า ๗๐ เป็นคนหลงไหลไป ท่านๆ มิให้ปรับไหมมิโทษ แต่ ให้นายบ้านนายเมืองช่วยว่ากล่าว ให้สมักสมาผู้เจบนัน โดยควร ... เล่ม 1 หน้า 236 (วิวาทคำติ)	ว. แก่, มีอายุ มาก, โดยมาก ใช้เต้า	To	ถาว	tha:w	น. ผู้เต้า	1. ใช้ตามเสียง และรูปเขียนภาษา มอญ โดยเปลี่ยน สระ a : เป็น a 2. ไม่เปลี่ยน แปลงความหมาย	1. พจนานุกรม ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 147 คำที่ 28
			... สรรพคำกันแต่ตัวประการใดๆ ท่านให้ปรับไหมโดยขศาศักคิลา หนึ่ง ถ้าคำถึงโคตรเค้าเต้าแก่ให้ ไหมทวิคูน ... เล่ม 1 หน้า 241 (วิวาทคำติ)						3. เปลี่ยนแปลง หน้าที่ทาง ไวยากรณ์จาก คำนามเป็นคำ วิเศษณ์	2. พจนานุกรม ฉบับ มอญ ลพบุรี หน้า 159 คำที่ 16

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			... ผู้อาหรหนักจะทำพิไนยกัน ไว้แก่ศิโยมแลสาชาญาติ แล ทำบุญให้ทานให้แก่เจ้าไทยพระ สงฆ์ก็ดีถ้าเป็นพิไนยกัน พระสงฆ์ให้มีผู้เฒ่าผู้แก่ ๓ คน ... ๔							3. MON- ENGLISH DIC TIONARY หน้า 134 คำที่ 18 4. A DIC TIONARY OF MODERN SPORKEN MON หน้า 110 คำที่ 13
เบี้ยว	biâw	เบี้ยว	... เป็นรูปอสุเรนทษัทยา แขกเบี้ยวเบี้ยวตา	ว. มีรูปบิดเบี้ยวไป จากเดิมซึ่งมักจะ	e/Y	เบ	bia	ว. เบี้ยว	1. ใช้ตามเสียง ภาษามอญ โดย	1. พจนานุกรม

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			คำรามคคือถือคอ คั่นคาบคูกเคี้ยวเขี้ยวอ ล่าสันฟิงกอ ตระมันตระมันฟิงกั่ว ...	มีลักษณะ ค่อนข้างกลม เช่น หัวเขี้ยว ปากเขี้ยว					เพิ่ม ว เป็น ตัวสะกด ออก เสียงวรรณยุกต์ โท	ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 199 คำที่ 27
		เล่ม 2 หน้า 104 -105 (ลักษณะพิเศษ คำนำ ลุยเพลิง }							2. ไม่เปลี่ยน แปลงความหมาย	2. พจนา นุกรม
									3. ไม่เปลี่ยน แปลงหน้าที่ ทางไวยากรณ์	ฉบับ มอญ ลพบุรี หน้า 60 คำที่ 13
										3. MON- ENGLISH DIC

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
										TIONARY หน้า 59 คำที่ 12 4. A DIC TIONARY OF MODERN SPORKEN MON หน้า 100 คำที่ 9
เปล่า	plà:w	เปล่า	... อย่าทะอิงอวดตนด้วยอุณต มานะอันโมหาเห่น <u>เปล่า</u> ล้วนแต่ หลงไหล ฟิงยุคหน่วงซึ่งหลักคือ สุจริตธรรม อันมีลักษณะอาย บาปกลัวบาป ...	ว. ไม่มีอะไร นอกจากตัวของ มันเองที่อ้างถึง เช่น ขวดเปล่า มือเปล่า, ว่างๆ;	epL.	เปล	plaw	ก. กลิ้ง	1. ใช้ตามเสียง และรูปเขียนภาษา มอญ โดยเพิ่ม วรรณยุกต์เอก	1. พจนานุกรม ฉบับ มอญ- สยาม

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			เล่ม 1 หน้า 202 (หลักอินทภาษ)	เป็นคำปฏิเสธ แปลว่า 'ไม่มี' 'ไม่'					2. 'ไม่' เปลี่ยน แปลงความหมาย	หน้า 129 คำที่ 33
			... ผู้ใดอยู่บ้านอยู่เรือนในที่ทำเน แปลว่า 'ร่วมกันเป็นสำคัญมิได้'	เป็นอย่างนั้น; ไม่มีข้อผูกพัน					3. เปลี่ยนแปลง หน้าที่ทาง	2. พจนา นุกรม
			กำหนดเขตบ้านเขตเรือนไว้ให้รู้ ดังนี้ ...	เช่น ให้แปล่า ได้ แปล่า อ้างว่าง, ว่าเหว, เช่น					ไวยากรณ์จาก คำกริยาเป็นคำ วิเศษณ์	ฉบับ มอญ ลพบุรี หน้า 59 คำที่ 4
			เล่ม 1 หน้า 243 (วิวาทคำดี)	แปล่าออก แปล่าใจ แปล่าเปลี่ยน						
			... ท่านว่านายเงินมักได้ใครมิให้ เรียกเอาแต่ต้นกรมทันก่อนนั้น กรมทันให้พายหลังหากสุนแปล่า แม่นลูกหนี้มิให้ก็ได้แล ...							3. MON- ENGLISH DIC TIONARY หน้า 217
			เล่ม 1 หน้า 335 (พระไอยการ ภูนี้)							

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
										คำที่ 19
										4. A DIC TIONARY OF MODERN SPORKEN MON หน้า 60 คำที่ 17
พลาย	phla:j	พลาย	... ถ้าทรงพระกรุณาจะเสด็จ ช้างพลายพังค้ำจำลอง ให้ตามไอย การให้มีขอส้อมชนกตระคนของ หางบาศเชือกติดตาม ... เล่ม 2 หน้า 183 (กฎหมายเทียร บาล)	ว. เรียกช้างตัว ผู้ว่า ช้างพลาย	bL.Y	พลาย	pla:j	ว. หุ่น, พลาย	1. ใช้ตามรูป เขียนภาษามอญ 2. ในกฎหมาย ตราสามดวงไม่ เปลี่ยนแปลง ความหมาย แต่	1. พจนานุกรม ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 60 คำที่ 4

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			... นายเสวกะเซน <u>พลาย</u> นายกะเรนทักซขา นายมหาคชรัคขวา พัง นายสวัคคชฤทธชัย <u>พลาย</u> นายจิตรคชลักษ นายจักคชศรี พัง นายคิริคชแก้วน นายแม่นคชสาร ...						ปัจจุบันใช้ใน ความหมายแคบ เข้า คือหมายถึง ช้างตัวผู้เท่านั้น	2. พจนานุกรมฉบับ ช้างตัวผู้เท่านั้น มอญ ลพบุรี หน้า 54 คำที่ 12
			เล่ม 2 หน้า 277 (ตำแหน่งนา พลเรือน)						3. ไม่เปลี่ยน แปลงหน้าที่ทาง ไวยากรณ์	3. MON- ENGLISH DIC TIONARY หน้า 109 คำที่ 26
			... อนึ่งอาสานนพระราชสงคราม เข้าในกองทับลวงชนช้างง้าง <u>พลาย</u> รบกัน มีไชยชนะแก่ราช ศัตรูบำเหน็จเป็นกะรุ ...							4. A DIC TIONARY

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			เล่ม 1 หน้า 941 (พระไอยการ กระบดศึก)							OF MODERN SPORKEN MON หน้า 172 คำที่ 14
มัว	mua	มัว มั่ว	... โมหะตัวนี้ถ้ามักในสันดาน ผู้ใดแล้ว ก็ให้มี <u>มัว</u> หลงไหลไป มิได้รู้จักบาปบุญ คุณเลโทษ ประโยชน์แลใช้ประโยชน์ ... เล่ม 1 หน้า 202 (หลักอินทภาษ) ...เมีย <u>น้อย</u> เมียหลวงวิวาทกันอ้าง <u>ฟัว</u> เปนพยานท่านหมีให้ฟังเอาได้ เหตุ ฟัวมี <u>มัว</u> ด้วยแสนหรัภัยใครแลเอาไโดย อยู่ในทรพยสั่งของหมี ได้กล่าวแต่	ว. ไม่แจ่ม เช่น พระจันทร์ <u>มัว</u> , ไม่กระจ่าง เช่น ข้อความ <u>มัว</u> , ฝ้า เช่น กระจก <u>มัว</u> , ฟาง เช่น นัยน์ตาม <u>มัว</u> , ขมุกขมัว เช่น มิด <u>มัว</u> , ไม่มีดไม้ สว่าง เช่น แสง มัวๆ, หม่น เช่น	mY W	มัว	mua	น. หนึ่ง	1. ใช้ตามเสียง และรูปเขียน ภาษามอญ 2. เปลี่ยนแปลง ความหมาย 3. เปลี่ยนแปลง หน้าที่ทางไวยา กรณ์จากคำนาม เป็นคำวิเศษณ์	1. พจนา นุกรม ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 60 คำที่ 4 2. พจนา นุกรม ฉบับ

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			ที่อันจริง...	สีมั่วๆ, ปุ่น, ไม่ ผ่อง, เช่น ใจมั่ว						มอญ ลพบุรี หน้า 54 คำที่ 12
			เล่ม 1 หน้า 627 (พระไอยการลักษณะ กฎหมาย)							3. MON- ENGLISH DIC TIONARY หน้า 109 คำที่ 26
			...ผู้ใดใส่จวนยาให้ท่านกินท่านเหงา เงืองจะตายแก็รอดก็ดี อนึ่งผู้รู้กระทำ ให้ท่านปวดหัวมั่วตาลำบากด้วย ประการใดๆ ก็ดีท่านจับได้ให้เอาตัว มันผู้เอาง้วนยามาให้ท่านกิน ...							4. A DIC TIONARY OF MODERN SPORKEN
			เล่ม 2 หน้า 513 (พระอาชการเบด เสร็จ)							

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
										MON หน้า 172 คำที่ 14
ม่าย	mā : j	ม่าย	... วิวาทคำดีกันแลแก้ฝ้านุ่งท่าน เสียให้เป็นทูลราชาน ถ้าหญิงสาว หาตัวมิได้ให้ใหม่ผู้ทำเป็นเบี้ย ๙๐๐๐๐ ทวีคูณ ถ้าชายจุหญิง สาวนั้น ถ้าแก้ฝ้านุ่งหญิงม่าย ให้ใหม่เป็นเบี้ย ๘๐๐๐๐ ทวีคูณ ...	ว. ไร้คู่ครอง เพราะผัวหรือ เมียตายจากไป และยังไม่ได้ แต่งงานใหม่ และหมาย รวมถึงเพราะ หย่าขาดจากกัน ด้วย, ถ้าเป็นชาย เรียกว่า พ่อม่าย, ถ้าเป็นหญิง เรียกว่า แม่ม่าย, โดยปริยายเรียก หญิงที่เลิกกับผัว	kM. Y	กมาย	kà - ma : j	ว. หม้าย	1. ใช้ตามเสียง และรูปเขียน ภาษามอญ โดย เน้นที่พยางค์ ท้าย 2. ไม่เปลี่ยน แปลงความ หมาย 3. ไม่เปลี่ยน แปลงหน้าที่ ทางไวยากรณ์	1. พจนานุกรม ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 60 คำที่ 4 2. พจนานุกรม ฉบับ มอญ ลพบุรี หน้า 54

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			ขึ้นไป ...	ว่า แม่ฝ่ายผู้ร้าง หรือ แม่ร้าง, (โบ) ไร่คู่ผู้เมีย เช่น อนึ่งหญิง ใดหาสามีได้ เป็นฝ่ายถือ ก้านลอยู่ในวัง (สามดวง), เขียน เป็น หม้าย ก็มี						คำที่ 12
			เล่ม 1 หน้า 384 (มรดก)							3. MON- ENGLISH DIC TIONARY หน้า 109 คำที่ 26
			... ผู้รู้ว่าผู้ใดเอาแม่ฝ่ายงานท่าน ขึ้นเรือน แลมันผู้รู้นั้นเป็นสมักพัก พวกสมเล่ห์เหินเป็นใจด้วยกัน มิ ได้รู้เรียนพิศนุสพระเจ้าอยู่หัว ...							4. A DIC TIONARY OF MODERN SPOKEN MON หน้า 172 คำที่ 14
			เล่ม 2 หน้า 404 (พระอาการ อาชาหลวง)							

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
สะอาด	sà - ?à:t	อาด	... ถิ่นทาคติ ๑ โทษาคติ ๑ ภาษา คติ ๑ โมหาคติ ๑ ทั้งสี่ประการนี้ เป็นทุจริตธรรมอันมิได้ <u>อาด</u> มิได้เป็นของแห่งสัพปฤษ ... เล่ม 1 หน้า 201 (หลักอินทภาษ)	ว. ไม่สกปรก เช่น เสื้อผ้าอาด บ้านเรือน อาด น้ำอาด, หมด จด, ผ่องใส, เช่น จิตใจอาด, ไม่มีดำหนิ, บริสุทธิ์, ไม่ ทุจริต, เช่น เขา เป็นคนใจซื่อ มืออาด	qA,	สะอะ	sá - ?àh	ว. สะอาด, หมด จด	1. ใช้ตามเสียง และรูปเขียน ภาษามอญ โดย คงเสียงพยางค์ ต้น เปลี่ยนสระ ของพยางค์ท้าย จาก a เป็น a : และเพิ่ม ตัวสะกด ด	1. พจนานุกรม ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 147 คำที่ 28
			...ธรรมที่กล่าวมานี้ ชื่อว่ากัณหา ธรรม มิควรบุคคลอัน <u>อาด</u> จะพึง ถึงถ้าผู้ใดเสพล้นนิจยาการประพฤดิ เนื่องๆ แล้วเมื่อใด ... เล่ม 1 หน้า 203 (หลักอินทภาษ)					2. ไม่เปลี่ยน แปลงความ หมาย	2. ไม่เปลี่ยน แปลงหน้าที่ ทางไวยากรณ์	ฉบับ มอญ ลพบุรี หน้า 159 คำที่ 16

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
										3. MON- ENGLISH DIC TIONARY หน้า 134 คำที่ 18
										4. A DIC TIONARY OF MODERN SPORKEN MON หน้า 110 คำที่ 13
สูง	sň:ŋ	สูง	... พระเจ้าลูกเธอกินเมือง นั้งนั้ง สูงศอกหนึ่งมีเจียมขลิบ พระ	ว. มีระยะที่วัด ตรงขึ้นไปตาม	qLŎ cj	สเลง	sá - leŋ	ว. สูง	1. ใช้ตามเสียง ภาษามอญ โดย	1. พจนานุกรม

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			อุปราช นั่งนิ่งกวัดเลื้อยลืบ ...	แนวดึงฉากกับ พื้น เช่น ดันไม้					คงพยัญชนะต้น และพยัญชนะ ท้ายไว้ ออก เสียงสระ ๒ :	ฉบับ มอญ- สยาม หน้า 31 คำที่ 12
			เล่ม 2 หน้า 179 (กฎหมายเทียร บาล)	สูง ภูเขาสูง; เหนือระดับ ปรกติ เช่น					2. ไม่เปลี่ยน แปลงความ หมาย	2. พจนา นุกรม ฉบับ
			... พระสุเมรุสูงเส้น ๕ วาในกลาง สนามนั้น พระอินทร์นั่งบนพระ สุเมรุ อิศินทรยคุนครสูงเส้นหนึ่ง กรวิกสูง ๑๕ วา ...	อุณหภูมิต่ำ ใจสูง ความ สามารถสูง; แหลม เช่น เสียง สูง, ระดับเหนือ					3. ไม่เปลี่ยน แปลงหน้าที่ ทางไวยากรณ์	มอญ ลพบุรี หน้า 113 คำที่ 20
			เล่ม 2 หน้า 202 (กฎหมายเทียร บาล)	เสียงกลาง เช่น อักษรสูง; ตรง ข้ามกับ ต่ำ เช่น						
			... รูปประพรวณนั้นสูงคำคำขาว บิดามานดาบุตรภรรยาแลตัวชื่อ นั้นหนีตายพิการพิกลจริตพฤติเอ หะนะปีนั้นเดือนนั้น ...	จิตใจสูง						3. MON- ENGLISH DIC

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			เล่ม 2 หน้า 988 (พระราช กำหนดเก่า)							TIONARY หน้า 50 คำที่ 19 4. A DIC TIONARY OF MODERN SPORKEN MON หน้า 102 คำที่ 31
เสมอ	sà - mə :	เสมอ	... อธิบายว่าเมื่อคู่ความทั้งสอง ค้างถึงแล้วอย่าให้พิจารณาบังคับ บัญชาข้อคดีโดยวิธีหยาบช้า ให้ มีเมตตาแก่คู่ความทั้งสองค้างด้วย จิตรอันเสมอ ให้เอาคดีนั้นเปนกิจ	ว. เท่ากัน, พอๆ กัน, เหมือนกัน, เช่น กรรมการ ตัดสินให้เสมอ กัน ไม่มีใครแพ้	qlMh j	สมหุ	sá - mə : h	ว. พร้อมเพรียง, กลมเกลียว, เสมอ, เท่าเทียม	1. ใช้ตามเสียง ภาษามอญ โดย ออกเสียงสระ ə : เป็น เสมอ	1. พจนานุกรม ฉบับ มอญ- สยาม

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
			พระกัณวณแห่งตน ...	ไครชนะ; เพียง, แค่, เช่น ราคา					2. ไม่เปลี่ยน แปลงความ หมาย	หน้า 33 คำที่ 41
			เล่ม 1 หน้า 159 (พระธรรมสาตร)	ของ ๔๐,๐๐๐ บาท เห็นจะซื้อ						2. พจนา นุกรม
			... จงทำจิตรให้ตั้งอยู่ในอุเบกขา	ไม่ไหว เสมอสัก					3. ไม่เปลี่ยน แปลงหน้าที่ ทางไวยากรณ์	ฉบับ มอญ
			ญาณ จึงได้ชื่อว่าเปนองกะตุลา	๓๐,๐๐๐ บาท						ลพบุรี
			การ มีอาการอันเสมอเหมือนด้วย	ก็พอจะสู้ได้						หน้า 41 คำที่ 19
			ตราขู ให้พิจารณาได้ไปตามธรรม สาตรราชสาตร ...							
			เล่ม 1 หน้า 201 (หลักอินทภาษ)							3. MON- ENGLISH DIC TIONARY
			... ทาสตนคำพันแพงท่าน นายเงิน อยู่นั้นด้วยมิได้ห้าม ให้ไหมทั้ง นายทั้งทาสเสมอกันเหตุนี้เสียให้ เกิดความในนี้เมืองท่าน ...							หน้า 60 คำที่ 4

คำ	เสียง ภาษา ไทย	รูปคำใน กฎหมาย ตราสาม ดวง	บริบทการใช้ที่ปรากฏใน กฎหมายตราสามดวง	ความหมายตาม พจนานุกรมไทย	รูปคำ ภาษา มอญ	รูปเขียน คำภาษา มอญ เทียบกับ ไทย	เสียง ภาษา มอญ	ความหมายตาม พจนานุกรม มอญ	วิเคราะห์ศัพท์	หมายเหตุ
เล่ม 1 หน้า 236 (วิวาทคำดี)										4. A DIC TIONARY OF MODERN SPORKEN MON หน้า 59 คำที่ 13

จากการศึกษาวิจัยคำยืมภาษามอญที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงหมวดคำวิเศษณ์ พบคำวิเศษที่เป็นคำยืมภาษามอญทั้งหมด 14 คำ